

šolski enter ptuj
elektro in računalniška šola

Volkmerjeva cesta 19, 2250 Ptuj

**RAZISKOVANJE, NAČRTOVANJE IN IZVEDBA
KRATKEGA FILMA**
(Raziskovalna naloga)
Področje: Druga področja

Avtor:

Anja Strelec, raziskovalka

Mentor:

Franc Vrbančič, *univ. dipl. inž. el.*

Ptuj, marec 2018

Zahvala

Za pomoč se zahvaljujem vsem, ki so mi omogočili snemanje in izdelavo videa. Največja zahvala gre moji družini, ki so me vztrajno podpirali in vzpodbujali v celotnem času nastanka filma in skozi celotno življenje. Zahvalila bi se rada tudi mentorju Francu Vrbančiču, ki mi je svetoval pri načrtovanju in snemanju filma. Izpostavila bi tudi gospo Tino Čič, zaposleno v Kobilarni Lipica, ki mi je snemanje omogočila. Nazadnje bi se rada zahvalila tudi Tamari Štampar za pomoč in lektoriranje poročila, Gregorju Štamparju za pomoč pri obdelavi videa, Leonu Lahu in Janu Senici. Posebna zahvala gre tudi dr. Martinu Terbucu za nasvete pri izdelavi raziskovalnega poročila.

POVZETEK

Konji so me od nekdaj pritegnili, zato sem se odločila za snemanje promocijskega videa o Kobilarni Lipica. Prav tako je bila ta izkušnja edinstvena priložnost, da se si lahko omenjeno posestvo ogledovala več dni. Vedno sem rada snemala in ustvarjala videoposnetke, vendar nikoli profesionalno.

Ker imam rada izzive, sem si zadala cilj raziskati postopke izdelave in izdelati video izdelek. Pri tem pa tudi preizkusiti svojo natančnost, vztrajnost in potrpežljivost.

V prvem delu raziskovalne naloge sem raziskala teorijo in prakso filma. Ugotovitve iz tega dela, sem uporabila pri načrtovanju in izvedbi filma - ob samem snemanju filma, sem se morala posvetiti pozornost pisanju snemalnega načrta in scenarija, ki sta ključna faktorja za nastanek filma. Brez njiju ne bi mogla ustvariti filma. Odločila sem se za načrtovanje in snemanje dokumentarnega filma, zato sem se osredotočili na značilnosti dokumentarca. Ugotovila sem, da je postopek realizacije filma razdeljen na dva dela, in sicer na vsebinski in na postopkovni del. V vsebinskem delu sem se posvečala predvsem nastanku in pravilni razlagi zgodbe in namena snemanja. Pri postopkovnem delu pa sem osnutke zgodbe spremenila v scenarij, montažno knjigo, snemalni načrt in na koncu še v izdelek.

S pričujočo raziskavo in video izdelkom smo želeli strokovni in drugi javnosti približati, ne samo konje kot take, temveč celotni simbolni pomen Lipice, da bi se Slovenci bolj zavedali svoje kulturne dediščine, kakor tudi "lepote" raziskovalnega dela.

Ključne besede: video-produkcija, dokumentarni film, Kobilarna Lipica, raziskovalno poročilo

SUMMARY

I have been interested in working with horses since I can remember. That's why I have decided to make a promo video about Stud Farm Lipica. This experience was also once-in-a-life-time chance for me to explore the stud farm estate for a several days. I always liked to make and create videos, but never professionally. Because I like challenges, I decided to make a final product – solid video, which I could be proud of. Through the shooting of my film I learned how to be thorough, persistent and patient.

I needed to focus my attention on writing the shooting schedule and scenario, which are the main factors of shooting a film. Without them I could not create my film.

I decided myself for shooting a documentary film and focused myself on the features of documentary. I found out, that the shooting procedure consists of two parts, content and procedure. In content I focused myself on making of the film, on right explanation of the story and on the purpose of shooting. In procedure I changed my film drafts into scenario, editing book, shooting schedule and finally, into product.

With my work I want to represent horses and especially represent the symbolic meaning of Stud Farm Lipica to all Slovenes, so they would appreciate their cultural heritage more.

Key words: videoproduction, documentary, Stud Farm Lipica, research report

---

KAZALO VSEBINE

1 UVOD.....	8
2 OPREDELITEV PROBLEMA, HIPOTEZE IN POJASNITEV LE-TEH.....	9
2.1 Opredelitev problema in zapis hipotez.....	9
2.2 Pojasnitev hipotez.....	9
2.3 Metode raziskovanja.....	10
2 FILM.....	11
2.1 Dokumentarni film.....	11
2.2.1 Vrste dokumentarnega filma.....	11
3 DELI FILMA.....	12
3.1 Vsebinski del.....	12
3.1.1 Zgodba.....	12
3.1.2 Scenarij.....	12
3.1.3 Promocija.....	13
3.2 Postopkovni del.....	16
3.2.1 Snemalni načrt.....	16
3.2.2 Montaža.....	16
3.2.3 Uvodna in zaključna špica ter logotipom.....	19
3.2.4 Oprema.....	21
3.2.5 Programi.....	21
3.3 Distribucija.....	23
3.4 Čas.....	23
3.5 Težave pri ustvarjanju.....	23
4 DOSEŽENI REZULTATI IN ANALIZA HIPOTEZE.....	24
4.1 Ocenitev prve hipoteze.....	24
4.2 Ocenitev druge hipoteze.....	24
4.3 Ocenitev tretje hipoteze.....	24
5 ZAKLJUČEK.....	26
5 LITERATURA.....	27

KAZALO SLIK

Slika 1: Scenarij za dokumentarni film.....	13
Slika 2: Ste že bili v Kobilarni Lipica?.....	14
Slika 3: Bi Kobilarno Lipica obiskali v primeru boljšega promoviranja?.....	14
Slika 4: Ali ste vedeli, da je v septembru 2017 potekalo 17. Svetovno prvenstvo v vožnji dvovpreg?.....	15
Slika 5: Snemalni načrt.....	16
Slika 6: Odprtokodni program Kdenlive.....	17
Slika 7: Splošni plan.....	18
Slika 8: Srednji plan.....	18
Slika 9: Bližnji plan.....	19
Slika 10: Logotip.....	20
Slika 11: Zaključna špica.....	20
Slika 12: Lenovo Ideapad Z70-80.....	21
Slika 13: Microsoft Expression Encoder 4.....	22
Slika 14: Gimp 2.8.....	22

KAZALO PRILOG

Priloga 1: Scenarij.....	13
Priloga 2: Proračun.....	13
Priloga 3: Snemalni načrt.....	16
Priloga 4: Montažna knjiga.....	15

Kazalo tabel

Tabela 1: Subjektivno ocenjevanje.....	25
--	----

1 UVOD

Začetek filma sega vse do 19. stoletja, ko se je pojavila množična kultura, svoj vzpon pa je dosegel v 20. stoletju. Film združuje besedno, glasbeno, likovno, gledališko in plesno umetnost. Nikoli se ni nehal razvijati, saj se še danes razvija tako na tehnološkem kot na umetnostnem področju. (Thompson, Bordwell, 2009)

Ali je snemanje dokumentarnega filma res težje od snemanja navadnega filma? Ker smo se s snemanjem slednjega že srečali v šoli, nas je zanimala tista druga vrsta snemanja filma, s katero se še nismo seznanili. To je bil povod za snemanje dokumentarnega posnetka o Kobilarni Lipica, ki je potekalo v času 17. Svetovnega prvenstva v vožnji dvovpreg, v času od 20.-24. septembra 2017.

Glavni cilj je bil posneti in zmontirati dokumentarni film o Kobilarni Lipica, ki bi ga organizacija lahko uporabila za promocijo in privabljanje ljudi v tamkajšnjo okolico. Največja vrednota, ki smo jo pridobili v času snemanja videa, je, naučiti se posneti in montirati video, ki je uporaben.

V tej raziskovalni nalogi bomo predstavili, kako se sploh lotiti snemanja filma in kako ga končati.

2 OPREDELITEV PROBLEMA, HIPOTEZE IN POJASNITEV LE-TEH

V tem poglavju bomo opredelili raziskovalni problem, podali hipoteze ter jih podrobneje razložili.

2.1 Opredelitev problema in zapis hipotez

Od nekdanje želje človeka ovekovečiti trenutek. Že od prazgodovine naprej, so ljudje poskušali ohraniti njim dragi trenutek s slikami na stenah jam. Čez tisočletja, pa se je shranjevanje spominov povzdignilo v čisto novo umetnost. Zaradi bliskovitega napredka industrije, se je začela razvijati tudi umetnost. Ena izmed slednjih je bil film. Nekdanje bil namen filma predvsem shraniti trenutke, danes pa večjo vlogo zavzema želja po zaslužku. V zgodovini so film shranjevali na celuloidni trak, zdaj pa se shranjujejo v večini na čipe.

Na podlagi mojega zanimanja za film in za konje, sem se odločila, da bom moji zanimanji združila in naredila dokumentarni film o Kobilarni Lipica. Ker še nisem načrtovala in snemala dokumentarnega filma, sem si postavila naslednje hipoteze:

H1: Postopki nastajanja filma so splošno znani.

H2: Vsebina filma je pomembna.

H3: Film je uspešno načrtovan in izveden.

2.2 Pojasnitev hipotez

Izvedba raziskave prve in druge hipoteze je osnova za izvedbo raziskave tretje hipoteze.

Razlaga prve hipoteze

S pomočjo proučevanja pisnih in drugih virov, bom poskušala poiskati uveljavljene postopke in načine za načrtovanje in izvedbo filma z izbrano tematiko. Pričakujem, da so ti postopki znani in dosegljivi. Iskala bom po spletnih straneh, knjigah, člankih...

Razlaga druge hipoteze

S pomoč spletnih virov bom poskušala dokazati, da je vsebina filma ključna za uspeh le-tega. To bom podkrepila z anketo, ki sem jo izvedla za potrebe mojega filma.

Razlaga tretje hipoteze

V Sloveniji poteka ACM tekmovanje v izobraževalnih videoposnetkih. Tam so postavljeni strogi kriteriji, saj je tekmovanje predvideno za študente, ki nanj prijavljajo svoje diplome – filme. Smatram, da so ti kriteriji več kot primerni tudi za potrjevanje moje tretje hipoteze. S temi kriteriji bom sama ocenila film (subjektivna ocena) in predvidoma konec marca pridobila tudi objektivno oceno (isti kriteriji ocenjevanja) od ocenjevalne komisije iz Ljubljane. Na zagovoru naloge bom med drugim predstavila primerjavo obeh ocen, kar zaradi omenjenega razloga v tem poročilu še ne bo mogoče.

Kriteriji so:

Splošni vtis (40%)

- izvirnost in izbor teme,
- kreativnost, uporabljena pri predstavitvi izbrane teme (utemeljena uporaba slike, grafike, glasbe, ...).
- Vsebina (30%)
  - scenarij (potek zgodbe, pripoved),
  - sporočilnost (razumevanje obdelane tematike, dodana vrednost).
- Tehnična izpopolnjenost (30%)
  - montaža,
  - kakovost slike,
  - kakovost zvoka. (Tekmovanje v izobraževalnih videoposnetkih, b.d.)

2.3 Metode raziskovanja

Za izvedbo raziskave prve hipoteze bom uporabila predvsem metodo študije pisnih in drugih virov.

Da bom lahko raziskala drugo hipotezo, se bom posluževala proučevanja spletnih virov. Na koncu pa bom uporabil še metodo ankete, da podkrepim svoje izsledke iz primarne metode raziskovanja.

Za izvedbo raziskave tretje hipoteze pa bom uporabila kriterij za ocenjevanje izobraževalnih video vsebin, ki so jih zasnovali in potrdili organizatorji ACM tekmovanja. Kriterije bom uporabila dvakrat. Najprej bom po teh kriteriji ocenila film sama in nato svojo oceno primerjala z oceno komisije iz Ljubljane.

2 FILM

Film sam po sebi ni nujen za življenje, je pa neko izrazno sredstvo, s katerim se izražamo. Film delimo na dva dela, in sicer igrani in neigrani. Eden izmed neigranih filmov je dokumentarni film, na katerega sem se osredotočila tudi sama.

2.1 Dokumentarni film

Izraz dokumentarni film označuje film, ki prikazuje dogodke iz resničnosti in življenja. Tak film dopušča vpogled v življenja drugih.

Dokumentarnemu filmu pravimo tudi *neigrani film*. Temelji na treh elementih: resničnih ljudeh, zgodbah in prizoriščih. Film govori o stvareh, ki obstajajo v resničnem svetu. Takšen je tudi moj film. (Medijski tehnik, b. d.)

2.2.1 Vrste dokumentarnega filma

Tako kot večino drugih stvari tudi dokumentarni film delimo na več vrst. Obstaja poetični dokumentarec, osredotočen na izraznost, ki jo omogoča stvarnost, ne zanima pa ga zgodba ali dejanskost. V to kategorijo spadajo filmi o slikarjih in plesalcih. (Medijski tehnik, b. d.)

Refleksivni dokumentarec se osredotoča na film kot celoto, ne zanima ga le tema. Zanimajo ga predpisi, po katerih dokumentarci nastajajo. Vsak posamezni film pokaže svojo resnico in šele tako ga lahko gledalec sodi. (Medijski tehnik, b. d.)

Pri interaktivnem dokumentarcu ustvarjalec poudarja svojo prisotnost. Avtor vstopi v dogajanje in postane udeleženec. Zna prodreti globlje v osebni spomin, vroče teme, travme, ki jih samo z opazovanjem težko vidimo. Zato ima etika ustvarjalca pomembno vlogo. Avtor mora vedeti, kje je meja, do kolikšne mere lahko posega v zasebnost drugih. Na ta način so ustvarjeni nekateri najlepši dokumentarci. (Medijski tehnik, b. d.)

Observacijski način išče navdih v ideji, da film lahko prikaže svet živo in neposredno. Pravilo tega načina je, da je filmar samo opazovalec in ne sme posegati v dogajanje, zato dajo ti filmi vtis živega in realnega. Največje značilnosti tega dokumentarca so snemanje z roko, ni intervjujev in sledenje osebam. (Medijski tehnik, b. d.)

Ekspozicijski dokumentarni film je najpogostejša oblika snemanja. V to vrsto sodijo zgodovinski, politični in podobni dokumentarci. Temeljijo na vsevednem komentarju, ki razlaga vsebino. Strukturiran je argumentativno in se oblikuje okoli neke teme. So zelo podobni predavanjem in na videz zelo objektivni ter poudarjajo moč dominantnih ideologij. (Medijski tehnik, b. d.)

3 DELI FILMA

Ugotovila sem, da film nastaja v dveh delih. Ta dela se imenujeta vsebinski in postopkovni del.

3.1 Vsebinski del

V vsebinskem delu nastanka mojega filma sem se osredotočila na zgodbo, ki jo bo film prikazoval, na spreminjanje filma v scenarij in promocijo.

3.1.1 Zgodba

Vsak film se najprej začne z zgodbo na papirju in se šele kasneje premakne na zaslone. Zgodba je lahko vzeta iz knjige, televizijske oddaje ali pa nastane posebej za film. Brez dobre zgodbe film ne more obstajati. Pisano zgodbo je potrebno prilagoditi scenariju, vendar mora esenca filma ostati enaka. Ko je zgodba napisana, se mora prenesti še v scenarij, ki je eden izmed ključnih elementov filma.

Zgodbo za svoj film sem si morala zamisliti sama.

Dokumentarni film o Kobilarni Lipica predstavlja kobilarno, njeno delo ter svetovno prvenstvo v vožnji dvovpreg, ki je potekalo septembra 2017. Najprej sem želela s kratkim recitalom nagovoriti gledalca, da bi ga film pritegnil. Nadaljevala sem s prikazom posestva in Lipicancev. Vrh zgodbe je predstavitev prvenstva in njegovih disciplin. Zaključni se s kitico iz pesmi Edvarda Kocbeka: Lipicanci. Zgodbo zaokrožujeta pesmi Serenade, ki je priredba Pachelbelovega Cannona in D, ter Bachov G minor, ki ga je priredil Luo Ni.

V posnetku govoriva Anja Strelec in Tamara Štampar.

3.1.2 Scenarij

Scenarij je besedilo z opisi dogajanja in dialogi za snemanje filmov, videospotov, dramskih iger. Je do potankosti razdelan načrt za film, saj ima razdeljena prizorišča oz. scene. V njem mora biti vključeno vse, kar nam omogoča snemanje različnih kadrov, torej kraj, čas, kostume in še mnogo več.

Scenarij za dokumentarni film mora zaokrožiti raziskovanje teme in predstaviti zgodbo. Predstavlja vizualni osnutek za snemanje, ne vsebuje pa seznama posnetkov, za razliko od scenarija za igrani film. Oblika scenarija ni predpisana, vendar pa mora vsebovati prizore, govor pripovedovalca in trajanje. (Field, 2015), (Naj se vidi, b. d.)

Ko sem v predhodnjem koraku napisala okvirno zgodbo, sem jo začela pretvarjati v scenarij. Začela sem pisati besedilo, ki ga bova s Tamaro Štampar govorili ob posnetku. Naredila sem si tudi seznam posnetkov, ki sem jih želela uporabiti v svojem filmu. Vse skupaj sem zapisala v tabelo in nastal je moj okvirni scenarij, ki sem se ga poskušala držati v celotnem snemanju in montaži filma.

Scenarij za reportažni dokumentarec o Kobilarni Lipica je sestavljen iz besedila, slike, govora, glasbe, časa in trajanja. Del scenarija je zajet v Sliki 1, celotni scenarij pa je podan v Prilogi 1.

Besedilo	Slika	Govor	Glasba/efekti	Cas	Trajanje
OTVORITVENA ŠPICA	Izberi stolpec tabele				
/	Animiran napis AS STUDIO presents KOBILARNA LIPICA	/	Serenade, Panchelbel	'10	'10
INTRO	/	/	/	/	/
Kdor še ne zna zajezditi konja, naj se čimprej nauči ukrotiti iskro žival, obdržati se svobodno v lahkem sedlu in uloviti ubrano mero drnca, predvsem pa vztrajati v slutnji, kajti naši konji so pridirjali od daleč in so daleč namenjeni	Drevored, travnik, bela ograja, travnik, konji v ogradi, travnik, bela ograja in cesta, travnik, beli konj, ki teče, čreda konj na travniku, čreda konj med drevesi,	Anja Strelec (ON)	Serenade, Panchelbel	'27	'27

Slika 1: Scenarij za dokumentarni film

3.1.3 Promocija

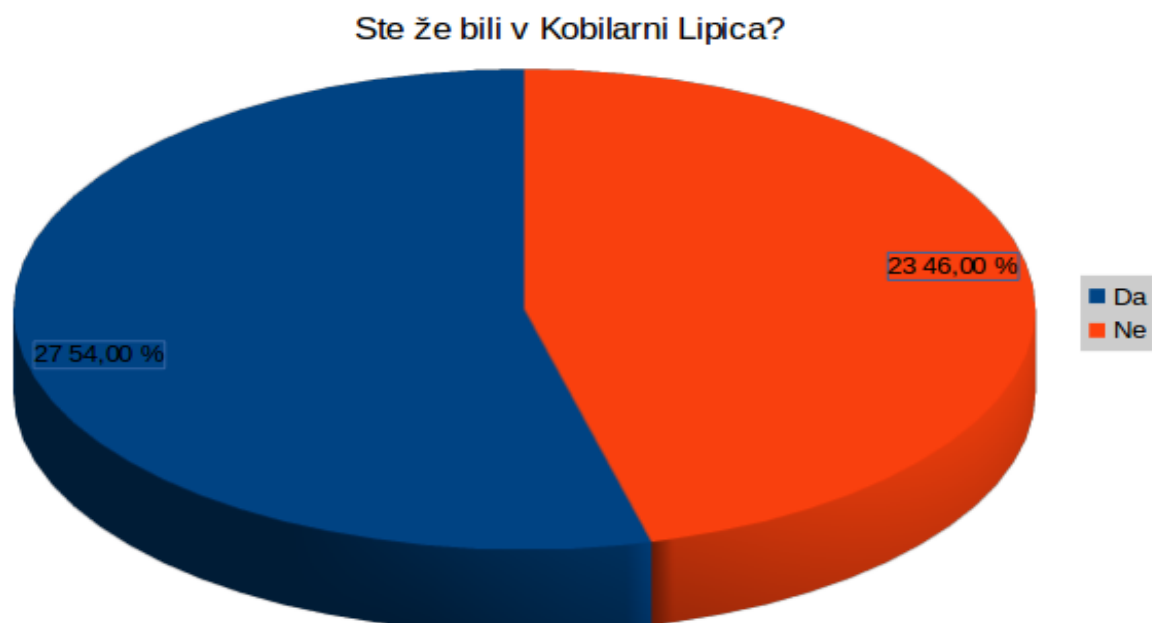
V ta postopek spada postavljanje proračuna, odkrivanje ciljne skupine ljudi, ki bi si film ogledali in seveda reklama. Ugotovila sem, da lahko svoj izdelek oziroma film reklamiraš na veliko načinov. Najpogostejši so plakati ob cestah, trailerji, ki se vrtijo v kinih in seveda ustno izročilo.

Pred snemanjem filma si je potrebno določiti okvirni proračun, ki ga naj ne bi prestopili. Denar se uporabi za vse faze ustvarjanja, od snemanja do post-produkcije in distribucije. (Vision, b. d.)

Preden sem začela s snemanjem sem določila okvirni proračun, ki ga nisem želela prekoračiti. Za nastanitev, prehrano, prevoz in opremo sem porabila nekaj manj kot 600 eur, kar je bilo v okvirju mojih denarnih zmožnosti. Proračun je prikazan v Prilogi 2.

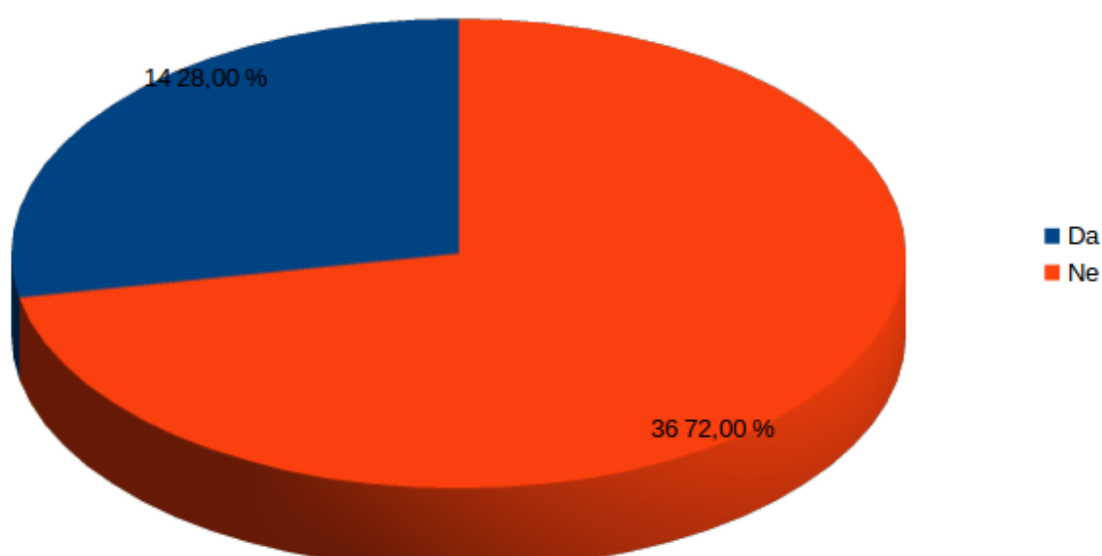
Pred svojo izdelavo promocijskega videa sem anketirala 50 ljudi o tem, ali so že bili v Kobilarni Lipica ali ne (Slika 2); ali so že slišali, da je bilo tam 17. Svetovno prvenstvo v vožnji dvovpreg (Slika 3); kako bi se lahko Kobilarna Lipica bolj

reklamirala; ali bi jo v primeru večjega promoviranja obiskali (Slika 4). Ker sem dobila pozitivne odgovore glede promocije in posledično večjega obiska kobilarne, je bil to glavni povod za snemanje reklame.

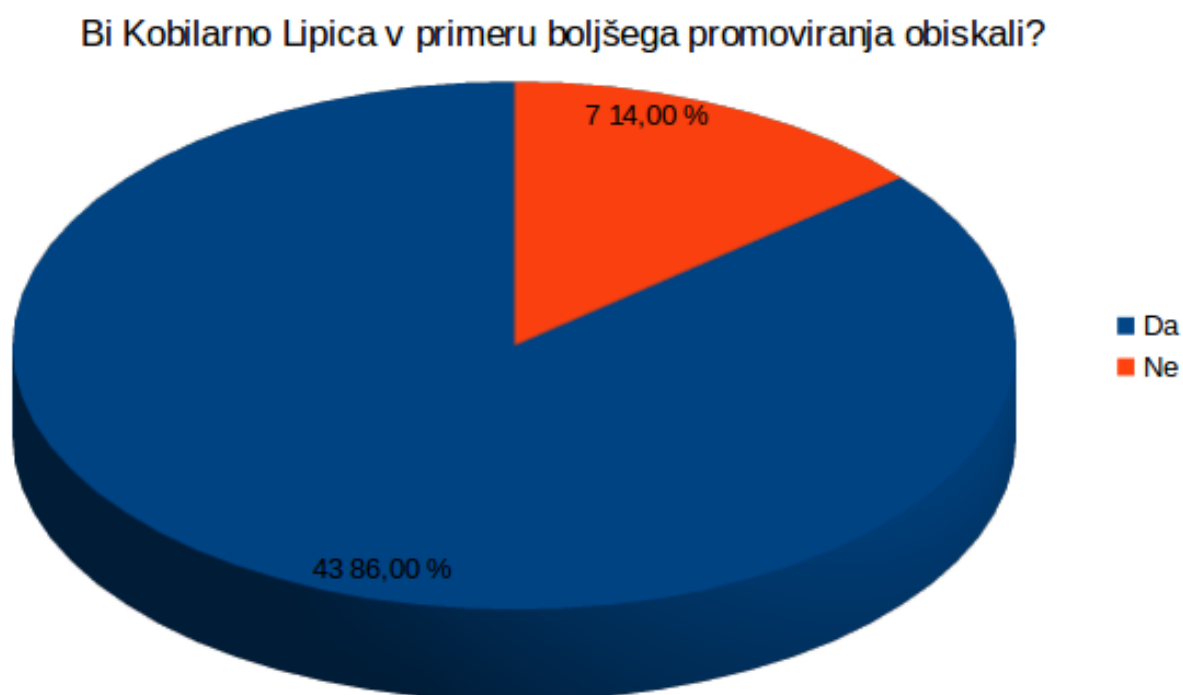

Slika 2: Ste že bili v Kobilarni Lipica?

Ali ste vedeli, sa je v septembru 2017 potekalo 17. sv. prvenstvo v vožnji dvovpreg?

Slika 3: Ali ste vedeli, da je v septembru 2017 potekalo 17. svetovno prvenstvo v vožnji dvovpreg?

Slika 4: Bi Kobilarno Lipica v primeru boljšega promoviranja obiskali?

Moje zadnje vprašanje je bilo, kako bi izboljšali oglaševalno strategijo, da bi postala Kobilarno Lipica bolj prepoznavna v domačem in širšem okolju. Večina anketiranih je odgovorila, da bi izboljšali strategijo s pomočjo medijev, predstavitev na turističnih sejmih, plakatov ob cesti v vseh delih Slovenije in več prireditvah. To vprašanje sem postavila tudi moji družini. Skupaj smo prišli do ugotovitve, da bi lahko Kobilarno Lipica predstavili širši javnosti tudi s pomočjo filma ali serije, ki bi se odvijal v njihovi okolici. Nekaj podobnega kot je serija Gorski zdravnik, saj nič ne pritegne množice tako, kot dobra vsebina in lepi igralci.

3.2 Postopkovni del

Pri postopkovnem delu nastajanje filma pa so trije postopki, in sicer izdelava snemalnega načrta, montaža in distribucija.

3.2.1 Snemalni načrt

Snemalni načrt je časovni pregled snemalnih dni, ki temeljijo na scenariju. Z njim se ustvari pregled nad delom, ki ga je potrebno opraviti in organizacija dela. Za vsak snemalni dan sem zapisala dan in čas snemanja, točno določeno lokacijo, kadre, ki jih je potrebno posneti, igralce, rekvizite in opremo. (Medijski tehnik, b. d.)

Del snemalnega načrta, ki sem ga napisala jaz, je na Sliki 5. Celotni snemalni načrt je možno videti v Prilogi 3.

SNEMALNI NAČRT

Datum	Kader št.	Lokacija	Snemalna ekipa in naloge	Igralci	Oprema	Kostumi in rekviziti	Varnost	Prevoz	Catering
20. 9. 2017	1 2 3 4 5 6 7	Kobilarna Lipica	Anja Strelec (režiserka, snemalka, scenaristka)	/	Sony Alpha a5000	/	Snemanje kljub dežju	sostanovalka, <u>štopanje</u> ali peš	Zajtrk v Sežani, kosilo po prihodu iz kobilarne Lipica
21. 9. 2017	8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 30 31 32 33 34 35	Kobilarna Lipica	Anja Strelec (režiserka, snemalka, scenaristka)	/	Sony Alpha a5000	/	Snemanje kljub dežju	Sostanovalka, <u>štopanje</u> ali peš	Zajtrk v Sežani, kosilo po prihodu iz kobilarne Lipica
22. 9. 2017	18 19	Kobilarna Lipica	Anja Strelec (režiserka,	/	Sony Alpha	/	Snemanje kljub	Sostanovalka, <u>štopanje</u> ali	Zajtrk v Sežani, kosilo po prihodu

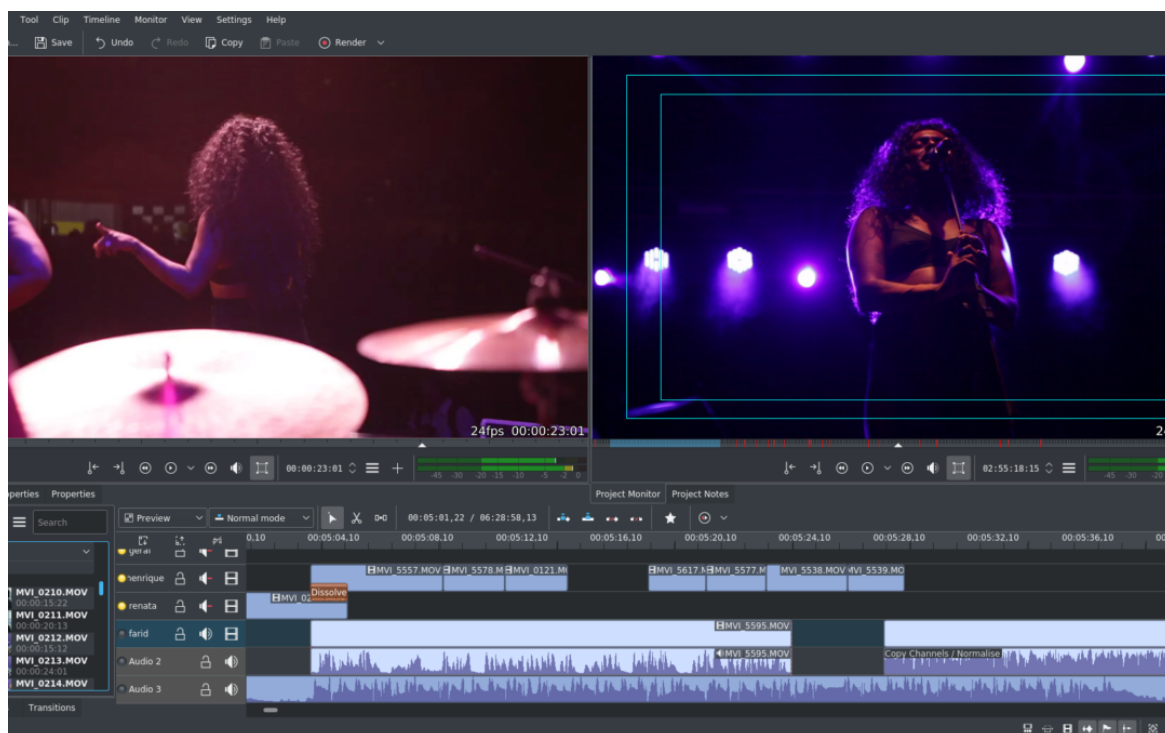
Slika 5: Snemalni načrt

3.2.2 Montaža

Montaža je izbiranje kratkih delov in njihovo sestavljanje v novo celoto. Je kompleksno izrazno filmsko sredstvo. (Brunej in Žibert, 2016)

Preden sem začela montirati film sem posnetke uredila glede na čas snemanja, kvaliteto in uporabnost. Prikaz je v Prilogi 4. Montirala sem v odprtokodnem programu Kdenlive, ki je prikazan na Sliki 6. Vanj sem prenesla videoposnetke, za katere sem menila, da so primerni in jih z orodjem obrezala. Dodala sem različne filtre in stabilizirala posnetke, ki so se rahlo tresli.

Slika 6: Odprtokodni program Kdenlive (Kdenlive, 2017)

Kratke dele, ki jih urejamo pri postopku montaže, imenujemo kadri.

Kader je osnovna filmska enota. Poteka od začetka snemanja do konca snemanja posameznega prizora. Združuje čas, prostor in dejanje. V njem se ves čas nekaj dogaja. Kompozicija se menja glede na gibanje kamere ali predmeta. Pri tem govorimo o statičnih ali dinamičnih kadrih.

Poznamo veliko planov, vendar so najpogosteje uporabljeni ameriški plan, splošni plan, srednji plan, bližnji plan in detajl. (Filmska šola, b. d.)

V svojem filmu sem uporabila splošni, srednji in bližnji plan.

V splošnem planu vidimo splošen pogled na dogajanje ter subjekt, ki je podrejen okolju. Prikaz splošnega plana iz mojega filma je na Sliki 7.

Slika 7: Splošni plan

V srednjem planu vidimo subjekt v polni velikosti v ozadju, ki nima osrednje vloge. Srednji plan prikazuje Slika 8.

Slika 8: Srednji plan

V bližnjem planu se osredotočimo na subjekt, okolica ni več vidna oziroma je zamegljena. En izmed bližnjih planov v mojem filmu je predstavljen s Sliko 9.

Slika 9: Bližnji plan

3.2.3 Uvodna in zaključna špica ter logotipom

Pred začetkom filma je potrebna uvodna špica. To je začetek, v katerem se predstavita proizvajalec filma s svojim logotipom in naslov filma.

Logotip, krajše logo, je grafični element, ki predstavlja nek produkt ali podjetje. Namenjen je hitrejši prepoznavnosti le-tega. (Vision, b. d.)

Sama sem ga naredila v programu Inkscape tako, da sem si s spleta prenesla konja in ga obrisala v Inkscapu ter ga prebarvala. Logotip je prikazan na Sliki 10.

Film se zaključí z zaključno špico, kjer morajo biti navedeni vsi sodelujoči ter njihove vloge, glasba in zahvale. (Vision, b. d.)

Vse naštetó vsebuje tudi moja zaključna špica, ki je prikazana na Sliki 11.

Slika 10: Logotip

Slika 11: Zaključna špica

3.2.4 Oprema

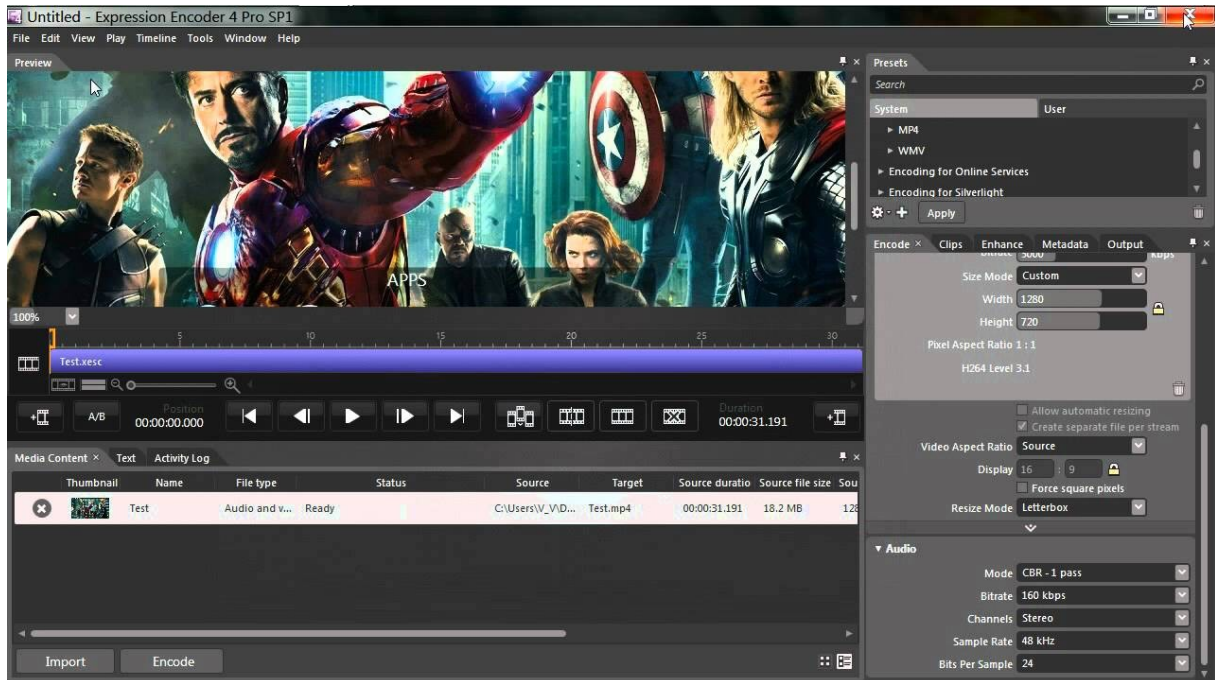
Posnetke sem naredila s fotoaparatom Sony Alpha a5000. Za načrtovanje snemanja, pisanje scenarija in vseh vmesnih postopkov sem uporabila računalnika Lenovo Ideapad Z70-80, ki je prikazan na Sliki 12 ter računalnik Lenovo 110. Za snemanje govornih posnetkov sem uporabila diktafon Sony ter mikrofona.

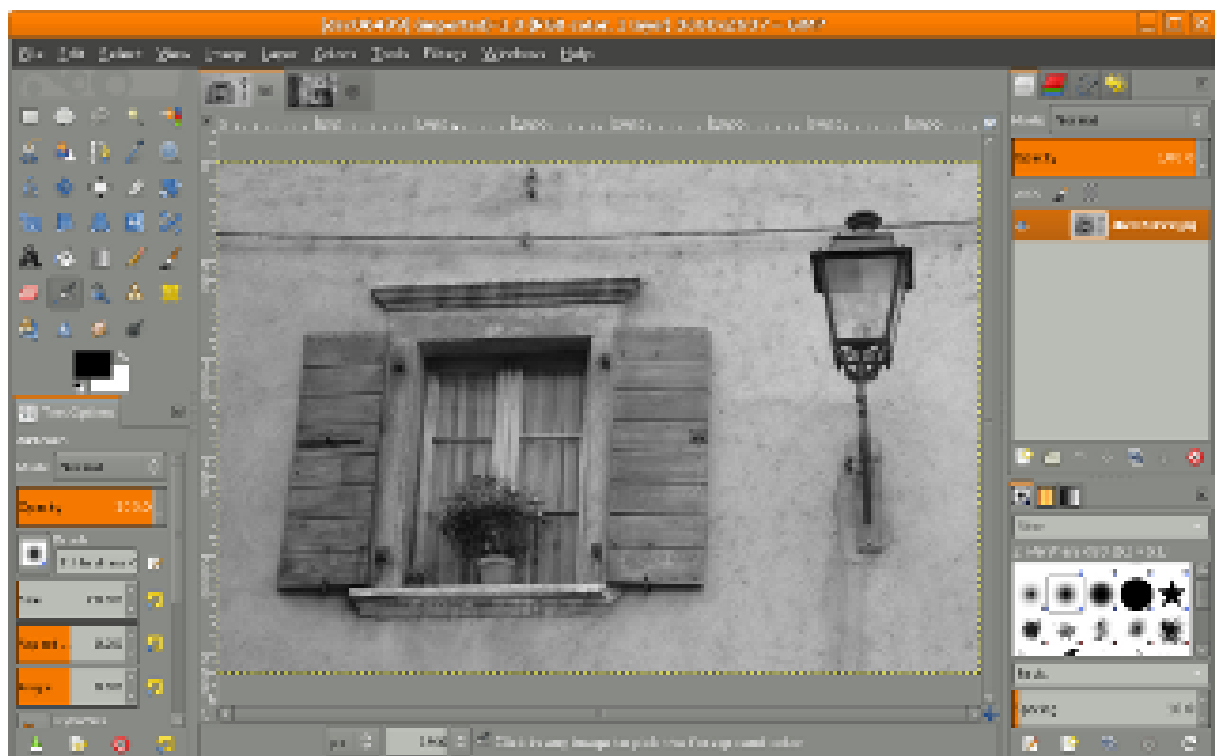
Slika 12: Lenovo Ideapad Z70-80 (Tabletspecsreview, 2015)

3.2.5 Programi

Večino filma sem urejala v odprtokodnem programu Kdenlive. Je srednje zahteven za uporabo, vendar sem si pomagala z videi na Youtube. Logo sem izdelala v programih Inkscape, Microsoft Expression Encoder 4, ki je prikazan na Sliki 13, Gimpu (Slika 14) in z aplikacijo Hyperlipse na telefonu. Vsi ti programi so odprtokodni.

Slika 13: Microsoft Expression Encoder 4 (Yting, 2018)

Slika 14: Gimp 2.8 (Gimp, 2018)

3.3 Distribucija

Film oziroma končni izdelek je treba na koncu tudi prodati, da bi si povrnili stroške, ki so nastali z njegovo izdelavo. Prav tako pa je zaželen tudi dobiček.

Svojega filma nisem prodala, saj uporabljam glasbo, ki ni namenjena za komercialne namene. Prav tako ni bila moja želja z njim zaslužiti, ampak narediti film, ki bo uporaben kot promocija in kot opomnik Slovencev, kaj vse imamo in ne cenimo.

3.4 Čas

Za načrtovanje in izvedbo snemanja je potrebno veliko časa. Sama sem porabila okrog 600 ur. Veliko časa sem namenila predvsem načrtovanju, izdelavi scenarija, načrta in montaži.

3.5 Težave pri ustvarjanju

Kot vsak filmski ustvarjalec sem se tudi jaz znašla pred ovirami. Ker sem začetnik v ustvarjanju filma, mi je največjo težavo predstavljalo izbiranje primerne programa za montažo filma. Želela sem uporabiti odprtokodni program, saj nisem nameravala kupiti programa z licenco. Preizkušala sem veliko različnih programov in na koncu sem se odločila za Kdenlive.

V ozadju filma sem želela predvajati klasično glasbo, vendar se je pojavila težava pri avtorskih pravicah. Obrnila sem se na SAZAS in navedla obe skladbi, ki sem ju želela uporabiti, Serenade in G minor. Težava je bila v tem, da sta omenjeni skladbi priredbi in SAZAS ni imel podatka o pravicah. Kontaktirala sem tudi enega izmed skladateljev, Michaela Maxwella Steera, ki je dovolil, da lahko uporabljam glasbo, če je ne nameravam uporabiti za komercialne namene.

4 DOSEŽENI REZULTATI IN ANALIZA HIPOTEZE

V raziskovalni nalogi smo si postavili tri hipoteze. V prvi smo raziskovali dostopnost postopkov za izdelavo filma. Z izsledki tega dela raziskave, smo postavili uvod v tretji del raziskave, v kateri smo raziskovali izvedbo filma in ocenjevanje le-tega. Da smo lahko prišli do rezultatov, smo morali postaviti tudi drugo hipotezo, v kateri smo raziskovali, ali je vsebina filma pomembna.

4.1 Ocenitev prve hipoteze

V prvi hipotezi, ki je bila

Postopki nastajanja filma so splošno znani.

sem raziskovala dosegljivost postopkov za izdelavo filma. Preštudirala sem spletne in pisne vire ter ugotovila, da sta v svetu filmskega sveta uveljavljena dva vsebinsko povezana dela.

Prvi del je vsebinski, kjer se srečamo z zgodbo in celotno reklamo filma. Spoznala sem, da je za nastanek filma potrebno raziskati, ali se snemanje sploh izplača. Nato sledi pisanje zgodbe, ki se na koncu spremeni v scenarij.

Drugi del je postopkovni, kjer sem si ustvarila snemalni načrt, posnela posnetke in jih zmontirala v film.

Zgoraj sem predvidevala, da ti postopki obstajajo in jih je mogoče najti. V tem delu je moja raziskava uspešna, saj sem te postopke našla in iz potrjevanja tretje hipoteze je razvidno, da sem jih vedela tudi uporabiti.

4.2 Ocenitev druge hipoteze

Druga hipoteza se je glasila

Vsebina film je pomembna.

Tukaj sem s pomočjo spletnih virov ugotavljala, ali je vsebina filma pomembna. Svoje sklepanje, da vsebina igra pomembno vlogo pri nastanku in promociji filma, sem potrdila in preizkusila v praksi, kjer sem film pokazala ljudem in jih kasneje vprašala, če bi obiskali Lipico. Večina ljudi je na to pritrdila. Da vsebina igra pomembno vlogo, sem potrdila tudi s primerom serije Gorski zdravnik.

Tudi v tem delu je bilo moje prepričanje potrjeno in hipoteza pravilna.

4.3 Ocenitev tretje hipoteze

Zadnja, torej tretja hipoteza se je glasila

Film je uspešno načrtovan in izveden.

Tretjo hipotezo sem izvedla s pomočjo prve in druge hipoteze. Film sem uspešno načrtovala in ga tudi izvedla. Film sem ocenila po sledečih kriterijih:

Splošni vtis (40%)

- izvirnost in izbor teme,
- kreativnost, uporabljena pri predstavitvi izbrane teme (utemeljena uporaba slike, grafike, glasbe, ...).
- Vsebina (30%)
  - scenarij (potek zgodbe, pripoved),
  - sporočilnost (razumevanje obdelane tematike, dodana vrednost).
- Tehnična izpopolnjenost (30%)
  - montaža,
  - kakovost slike,
  - kakovost zvoka. (Tekmovanje v izobraževalnih videoposnetkih, b.d.)

Moja subjektivna ocenitev filma je prikazana v Tabeli 1.

Tabela 1: Subjektivno ocenjevanje

Splošni vtis	35%
Vsebina	25%
Tehnična izpopolnjenost	18%
Skupaj	78%

Ker je možnih skupaj 400 točk, sem po svojih kriterijih dosegla 312. Objektivna ocena, torej ocena ocenjevalne komisije, bo znana konec marca. Tako je tretja hipoteza potrjena.

5 ZAKLJUČEK

Dokumentarni film sem poslala na ACM tekmovanje v računalništvu, da bi ga lahko strokovnjaki primerno ocenili. Rezultate pričakujem konec marca. V raziskovalni nalogi sem se soočala z iskanji virov in načrtovanjem in izvedbo filma. Izdelek, ki je nastal, sem poslala Kobilarni Lipica, ki ga bo lahko uporabila za svojo promocijo in privabljanje ljudi. Izdelek je bil namenjen tudi za maturitetno nalogo. Že v šoli sem se srečala s snemanjem, vendar smo snemali samo igrane filme, tako da sem pri snemanju dokumentarnega filma morala poiskati pomoč na internetu in se ravnati po njem. To je tudi dokaz, da je možno posneti film tudi, če nima oseba, ki bi želela snemati, nobenih izkušenj. Naučila sem se tudi uporabljati nekatere programe, ki se jih prej nisem posluževala. Na primer Inkcape in Kdenlive. Film bi lahko še dodatno izboljšala s posnetki, saj sem ugotovila, da sem na nekaterih mestih posnela premalo posnetkov. Ko bom naslednjič snemala, moram uporabiti tudi stojalo, saj ga tokrat nisem in se pozna na kvaliteti posnetkov.

5 LITERATURA

- Brunej, M., Žibert. M.: *Video za začetnike 1: Osnove snemanja in montaže*, Brežice: Primus, 2016.
- Filmska šola (Filmska šola), (online) [uporabljeno 10. 10. 2017], Dostopno na URL: <http://www.filmska-sola.si/snemanje/kader-plan/>.
- Field, S.: *Scenarij: temelji scenarističnega pisanja: korak za korakom od zamisli do zaključene scenarija*, Ljubljana: UMco, 2015.
- IAM (online) [uporabljeno 10. 10. 2017], Dostopno na URL: http://rtk.ijs.si/2017/Osnove_montaze.pdf.
- Medijski tehnik (SŠOM), (online) [uporabljeno 10. 10. 2017], Dostopno na URL: <http://305.gvs.arnes.si/paska/?p=2641>.
- Medijski tehnik (SŠOM), (online) [uporabljeno 10. 10. 2017], Dostopno na URL: <http://305.gvs.arnes.si/paska/?p=1152>.
- Medijski tehnik (SŠOM), (online) [uporabljeno 10. 10. 2017], Dostopno na URL: <http://305.gvs.arnes.si/paska/?p=1150>.
- Medijski tehnik (SŠOM), (online) [uporabljeno 10. 10. 2017], Dostopno na URL: <http://305.gvs.arnes.si/paska/?p=1148>.
- Medijski tehnik (SŠOM), (online) [uporabljeno 10. 10. 2017], Dostopno na URL: <http://305.gvs.arnes.si/paska/?p=1146>.
- Medijski tehnik (SŠOM), (online) [uporabljeno 10. 10. 2017], Dostopno na URL: <http://305.gvs.arnes.si/paska/?p=1139>.
- Medijski tehnik (SŠOM), (online) [uporabljeno 10. 11. 2017], Dostopno na URL: <http://305.gvs.arnes.si/paska/?p=1576>.
- Thompson, K., Bordwell, D.: *Svetovna zgodovina filma: tretja izdaja*, Ljubljana: UMco: Slovenska kinoteka, 2009.
- VISION, video school online (online) [uporabljeno 10. 11. 2017], Dostopno na URL: <http://vision.wettintv.de/>.

Viri:

- [Slika računalnika Lenovo Ideapad Z70-80]. Pridobljeno 20. 2. 2018 s <http://www.tabletspecsreview.com/wp-content/uploads/2015/04/lenovo-ideapad-z70-80-laptop-review.jpg>.
- [Slika programa Kdenlive]. Pridobljeno 20. 2. 2018 s <https://kdenlive.org/wp-content/uploads/2017/12/screenshot17-12-1080x675.png>.
- [Slika programa Microsoft Expression Encoder 4]. Pridobljeno 20. 2. 2018 s <https://i.ytimg.com/vi/3HAMF74DHTY/maxresdefault.jpg>.

[Slika programa Gimp 2.8]. Pridobljeno 20. 2. 2018 <https://www.gimp.org/release-notes/gimp-2.8.html>.

Priloga 1

AS STUDIO // Reportažni dokumentarec // Kobilarna Lipica

Producent, besedilo in scenarij: Anja Strelec

Kamera, montaža in zvok: Anja Strelec

Pripovedovalka: Tamara Štampar in Anja Strelec

Trajanje: 7min

Kodek: MPEG2 DVD

Slika: HD 1080p **16:4**

TV format: PAL

Zvok: Stereo

Besedilo	Slika	Govor	Glasba/efekti	Čas	Trajanje
OTVORITVENA ŠPICA					
/	Animiran napis AS PRODUCTION Kobilarna Lipica	/	Serenade, Panchelbel	'10	'10
INTRO					
Kdor še ne zna zajezditi konja, naj se čimprej nauči ukrotiti iskro žival, obdržati se svobodno v lahkem sedlu in uloviti ubrano mero drnca, predvsem pa vztrajati v slutnji, kajti naši konji so pridirjali od daleč in so daleč namenjeni	Drevored, travnik, bela ograja, travnik, konji v ogradi, travnik, bela ograja in cesta, travnik, beli konj, ki teče, čreda konj na travniku, čreda konj med drevesi, bela ograja	Anja Strelec (ON)	Serenade, Panchelbel	'27	'27
Dobrodošli v kobilarni Lipica	Plakat Dobrodošli v kobilarni Lipica, napis kobilarna Lipica	Anja Strelec (ON)	Serenade, Panchelbel	'5	'5
Kobilarna Lipica leži tik ob slovensko-italijanski meji pod sinje modrim mediteranskim	Zemljevid Slovenije z označenim posestvom Lipica	Anja Strelec (ON)	Serenade, Panchelbel	'15	'15

nebom med drevoredi hrastov in lip.					
Ustanovljena je bila leta 1580 za potrebe Habsburškega dvora. Tukaj so konje urili predvsem za paradne in vojaške namene.	Slika graščine, Notranjosti velbance, ...	Anja Strelec (ON)	Serenade, Panchelbel	'15	'15
V kobilarni izvajajo razmnoževanje, selekcijo in šolanje konj, vodijo izvorne rodovniške knjige lipicancev, prirejajo različne prireditve in še mnogo več.	Posnetek kobil, trening, vodenje konja, jahanje vožnja s kočijo	Anja Strelec (ON)	Serenade, Panchelbel	'20	'20
V Lipici je veliko lepih, zgodovinskih zgradb. Hlev, kjer so nastanjeni konji, ki jih trenirajo.	Hlev zunaj, Hlev znotraj	Anja Strelec (ON)	Serenade, Panchelbel	'7	'7
Cerkev svetega Padovanskega, kjer se je mogoče tudi poročiti.	Cerkev sv. Antona od daleč, cerkev od blizu	Anja Strelec (ON)	Serenade, Panchelbel	'6	'6
Golf klub, Kazino, Hotel Maestoso.	Golf klub, kazino, hotel od zunaj, hotel od znotraj	Anja Strelec (ON)	Serenade, Panchelbel	'10	'10
Graščina je najstarejši objekt na posestvu Kobilarne Lipica. Velbanca je drugi najstarejši objekt, kjer je nastanjen konj kraljice Elizabete II.	Graščina, trgovina, Velbanca, Velbanca od znotraj, znak za konja kraljice Elizabete II., konj Elizabete II.	Anja Strelec (ON)	Serenade, Panchelbel	'18	'18
Lipica je dom več kot 300 lipicancem, med katerimi je	Kobile z žrebeti, žrebe, ki sesa,	Anja Strelec (ON)	Serenade, Panchelbel	'17	'17

trenutno 23 novorojenih žrebet. Ko se lipicanci skotijo, so najprej temni, potem pa z leti postajajo vse bolj svetli. Obstajajo pa tudi izjeme. Nekateri lipicanci ostanejo črni ali rjavi.	rjavi lipicanec, črni lipicanec				
Lipicanec je temperamenten, hitro učljiv in dolgo živeča pasma konjev. Je odličen za izvajanje klasičnih dresurnih elementov, kot so španski korak, piaffe, travers in še mnogo drugih elementov. Lipicanec se odlikuje tudi po dobro izvajanih tako imenovanih letečih elementov npr. levada, kurbeta in kapriola.	Trening konja, španski korak, travers, levada, kurbeta, kapriola	Anja Strelec (ON)	Serenade, Panchelbel	'1.53	'1.53
Med 20.9.2017 in 24.9.2017 se je v Lipici odvijalo 17. svetovno prvenstvo v vpregah, kjer se je predstavilo več kot 80 voznikov in 23 držav. Tekmovanje je organizirala FEI Mednarodna konjska zveza.	Plaka FEI, veterinarski pregled, gledalci, tribune	Tamara Štampar (ON)	G minor, Bach (priredba Luo Ni)	'13	'13
Tekmovalci so se preizkusili na teh različnih področjih. Dva dni je v maneži potekala dresura v dvovpregah, tretji dan je potekal najbolj atraktiven del tekmovanja, maraton, na koncu pa je sledila še spretnostna preizkušnja na ovirah.	Posnetek dresure z rjavimi konji, posnetek dresure, voznica je ženska, Hrvata na oviri 1, vožnja okoli ovir	Anja Strelec (ON)	G minor, Bach (priredba Luo Ni)	'7	'7

<p>Dresurna vožnja poteka v 40 metrov široki in 100 metrov dolgi maneži. Pri dresurni vožnji je pomembno, da vozniki izvedejo predpisane figure, kot sta na primer krog in diagonala, točno na predpisanih točkah. Pri gibanju konj sta pomembna zamah in eleganca. Sodniki ocenjujejo posamezne figure dresurne naloge s točkami od 0 do 10. Če sodnik poda oceno 0, pomeni, da figura ni bila izvedena. Če pa je bila podana ocena 10, pomeni, da je bila figura odlično izvedena. Pomembna je tudi skupna ocena nastopa, ki vključuje skladnost voznika, kočije in konj.</p>	<p>Prazna maneža, prihod v manežo, posnetki dresurne vožnje z različnimi vpregami, odhod iz maneže</p>	<p>Anja Strelec (ON)</p>	<p>G minor, Bach (priredba Luo Ni)</p>	<p>'30</p>	<p>'30</p>
<p>Maratonska vožnja je razdeljena v tri dele. V delu A tekmovalci prevozijo od pet do osem kilometrov, sledi faza prehoda oziroma približno kilometer v koraku. Po tem delu se opravi veterinarski pregled konj. Zadnji je del B, ki vključuje osem fiksnih ovir iz trdih materialov. Na 17. svetovnem prvenstvu v vožnji dvovpreg je ovire postavljala Madžar Gabor</p>	<p>Obiskovalci, Slike ovir 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, prazna ovira 1, tekmovalci z različnimi vpregami na različnih ovirah</p>	<p>Anja Strelec (ON)</p>	<p>G minor, Bach (priredba Luo Ni)</p>	<p>'30</p>	<p>'30</p>

<p>Fintha. Vsakega od teh delov morajo vozniki prevoziti v predpisanem času, posebej se meri tudi čas, ki ga tekmovalci potrebujejo za vsako od osmih ovir. Vsako oviro sestavlja več vrat, ki so oštevilčena in označena z barvami. Tako imajo vozniki na izbiro več načinov oziroma več poti za to, da vrata prevozijo v predpisanem vrstnem redu. Ni priporočljivo, da gre tekmovalec po najkrajši poti, saj je ta pot najtežja in posledično počasnejša.</p>					
<p>Spretnostna vožnja poteka po parkurju, ki ga sestavlja več vrat iz plastičnih stožcev, na vrhu katerih so postavljene z vodo napolnjene žogice. Vsaka podrta žogica ali stožec prinese vozniku tri kazenske točke. Parkur sestavlja 20 vrat, prevoziti jih je treba v pravem vrstnem redu in v predpisani smeri. Če vozniki prekoračijo dovoljeni čas, jim vsaka sekunda prekoračitve prinese pol kazenske točke. Če ima več voznikov enako število kazenskih točk, je zmagovalec najhitrejši voznik. Naziv</p>	<p>Vožnja skozi ovire z različnimi vpregami</p>	<p>Anja Strelec (ON)</p>	<p>G minor, Bach (priredba Luo Ni)</p>	<p>'25</p>	<p>'25</p>

svetovnega prvaka pa pripade tekmovalcu, ki v vseh treh disciplinah zbere najmanj kazenskih točk.					
INTRO	/	/	/	/	/
/	Vožnja s kočijo, konji na travniku, plakat nasvidenje Lipica	/	Serenade, Panchelbel	'10	'10
	ZAKLJUČNA ŠPICA	/	Serenade, Panchelbel	'15	'15

Priloga 2

SNEMALNI NAČRT

SNEMALNI NAČRT

Datum	Kader št.	Lokacija	Snemalna ekipa in naloge	Igralci	Oprema	Kostumi in rekviziti	Varnost	Prevoz	Catering
20. 9. 2017	1 2 3 4 5 6 7	Kobilarna Lipica	Anja Strelec (režiserka, snemalka, scenaristka)	/	Sony Alpha a5000	/	Snemanje kljub dežju	sostanovalka, štopanje ali peš	Zajtrk v Sežani, kosilo po prihodu iz kobilarne Lipica
21. 9. 2017	8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 30 31 32 33 34 35	Kobilarna Lipica	Anja Strelec (režiserka, snemalka, scenaristka)	/	Sony Alpha a5000	/	Snemanje kljub dežju	Sostanovalka, štopanje ali peš	Zajtrk v Sežani, kosilo po prihodu iz kobilarne Lipica
22. 9. 2017	18 19 20 21	Kobilarna Lipica	Anja Strelec (režiserka, snemalka, scenaristka)	/	Sony Alpha a5000	/	Snemanje kljub dežju	Sostanovalka, štopanje ali peš	Zajtrk v Sežani, kosilo po prihodu iz kobilarne Lipica

	22 23 36 37 38 39 40 41 42								
23. 9. 2017	43 44 45 46 47 48 49 50 51 52 53 54 55	Kobilarna Lipica	Anja Strelec (režiserka, snemalka, scenaristka)	/	Sony Alpha a5000	/	Snemanje kljub dežju	Štopanje ali peš	Zajtrk v Sežani, kosilo po prihodu iz kobilarne Lipica
24. 9. 2017	56 57 58 59 60 61 62 63 64 65	Kobilarna Lipica	Anja Strelec (režiserka, snemalka, scenaristka)	/	Sony Alpha a5000	/	Snemanje kljub dežju	Štopanje ali peš	Zajtrk v Sežani, kosilo po prihodu iz kobilarne Lipica

	66								
	67								
	68								
	69								
	70								

Proračun

Olačila	Oprema	Stanovanje	Hrana	Prevoz	Vstopnice
60€	30€	218€	120€	80€	0€

Skupaj: 508€

Priloga 4

KOBILARNA LIPICA

Snemalna knjiga za
dokumentarni film

Napisala
Anja Strelec

EXT. LIPICA – MANEŽA – DAN

K1 TOTAL – SREDNJI PLAN, VODORAVNO

Tekmovalec št.1 se iz leve strani pripelje s svojo vprego dveh sivcev in se pelje čez manežo.

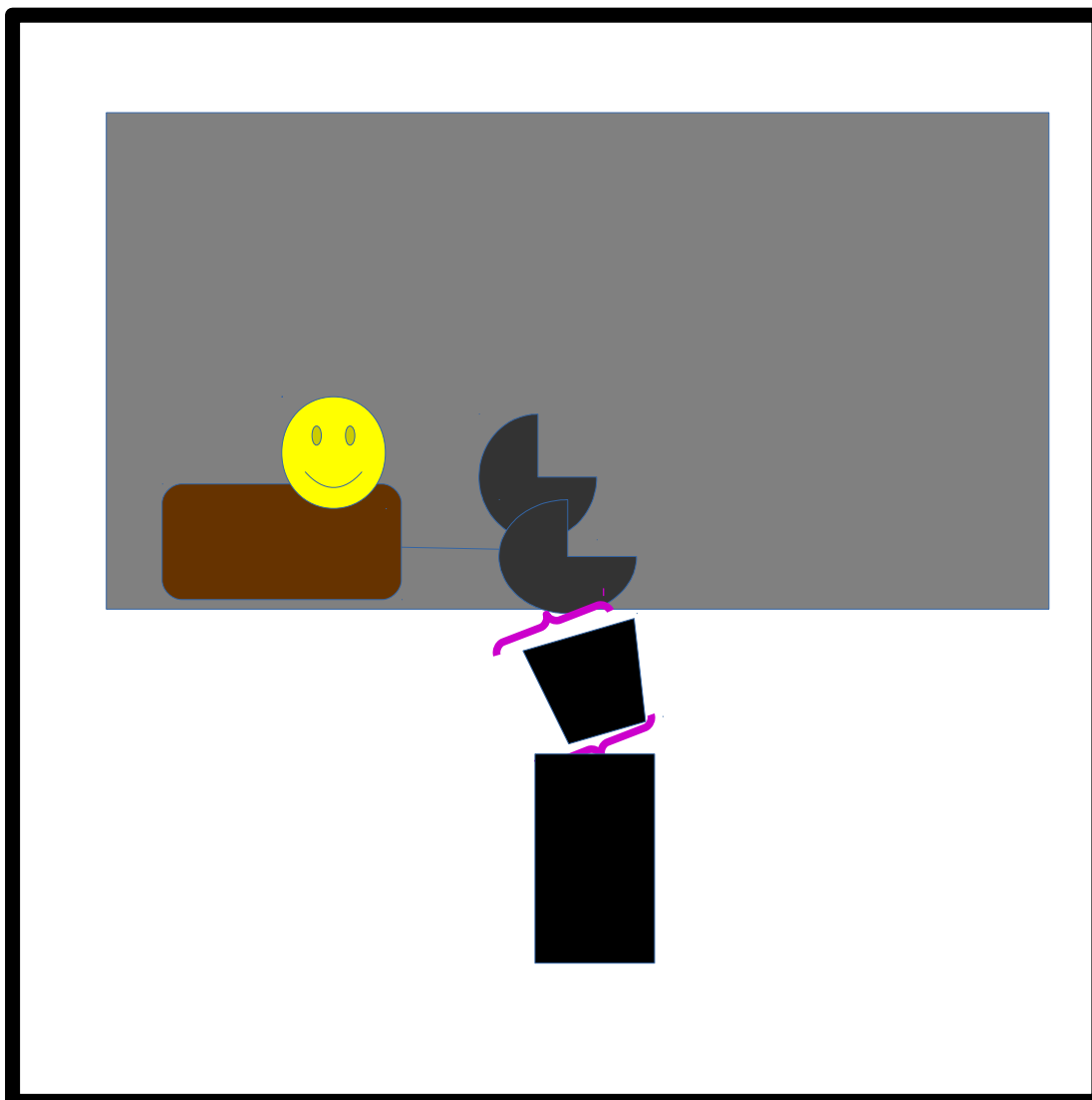
Kamera je postavljena na sredino maneže.

Kot: od 50 stopinj desno gre do 50 stopinj levo.

Zvok: Glasbena podlaga je hitra, poskočna.

Luč: Ni dodatne osvetlitve samo sončna svetloba.

Trajanje: 7 sekund, toliko, da pride tekmovalec pred ovinek.

EXT. LIPICA – MANEŽA – DAN

K2 BLIŽNJI PLAN, VODORAVNO

Tekmovalka vozi kočijo z dvema rjavcema ob robu maneže iz leve strani proti desni v popolnem hod.

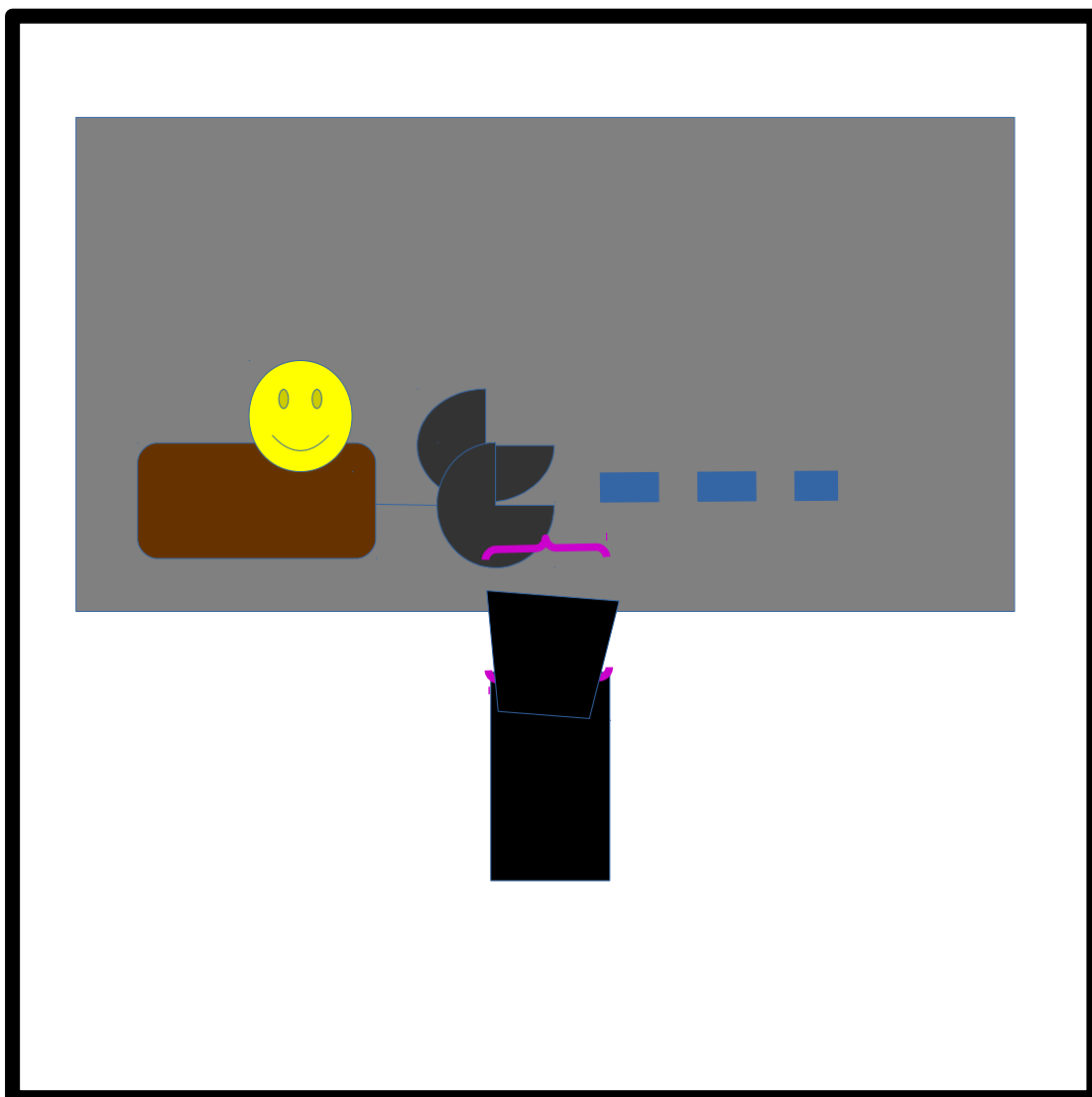
Kamera je na sredini. Pomika se iz leve strani proti desni.

Kot: od 50 stopinj levo gre do 50 stopinj desno.

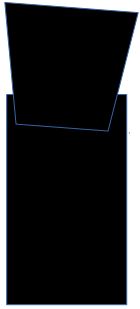
Zvok: Glasbena podlaga je hitra, poskočna.

Luč: Ni dodatne osvetlitve, samo naravna svetloba.

Trajanje: 5s

Legenda

Kamera

Voznik kočije

Kočija

Ko

Gibanje konj

Gibanje kamere